

Hlavní název: Národní politika
Datum vydání výtisku: 5.7.1934
Číslo výtisku: 183
Druh dokumentu: číslo periodika
ISSN: 1805-2444
Číslo stránky: 3

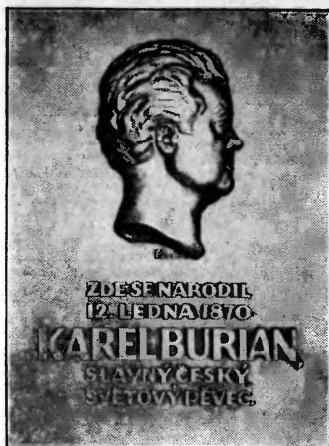
SYSTEM
♦KRAMERIUS♦

Podmínky využití

NK ČR poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny NK ČR a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny NK ČR není možné bez případného písemného svolení NK ČR.

Národní knihovna ČR
Klementinum 190
110 00 Praha 1

kramerus@nkp.cz

Bronzová pamětní deska slavnému českému pěvci Karlu Burianovi

bude odhalena dnes na jeho rodném domě v Rousínově u Rakovníka.
Deska je dílem sochaře F. Zuby.

nouzových krajích potřebné obilí k sítb, které by zase po příští sklizni postaral zemědělec v lidu, aby se vláda postarala o krátkodobé (snad jedno, až dvěleté) bezúročité půjčky pro všechny zemědělce, kteří v důsledku této katastrofy budou bez prostředků a nebudou moci dostát svým povinnostem; v případě, že by nebylo možné toto řešení, nezbude než vyhlásit moratorium na všechny závazky postojících zemědělců; a aby vláda poskytla rychlou pomůcku výpomoc alespoň tím poškozeným, jejichž existence je vážně ohrožena.

Sen. Stöhr (n. sv. zem.) očekává, že vláda záhy přispěje zemědělství takovými opatřeními, aby jeho výnosnost byla zajištěna. Sen. Mikulíček (kom.) vytýkal vládě, že se horlivě stará o své politické zabezpečení, než o zabezpečení pracujících zemědělců. Sen. Petřík (čs. soc. dem.) varoval před stálým silbáním nějakého radikálního oddělení.

Veškeré iniciativní návrhy byly postoupeny vládě a uvedeným návrhem výboru národohospodářského.

Ke konci schůze bylo v prvním čtení přijato schvalovací usnesení o dohodě s Rakouskem o odbavování lazeňských a turistických propagačních tiskovin, jež nabyla platnosti 7. června a byla v prozatímní účinnosti uvedena vyhláškou ze 4. června.

V příští schůzi, jež se koná v úterý 10. t. m. o 11. hod., bude projednávána novela tiskového zákona.

Z výboru zasedající v pondělí 9. t. m. ústavně-právní a živnostensko-obchodní o 15. hod. a rozpočtový o půl 17. hod. a v úterý 11. t. m. sociálně-politický o půl 10. hod.

Situace v Německu.

Vládní místa nepříspěla dosud nikým k odstranění stísněné nálady, která se zmocnila obyvateleva pod dojmem tajemných poprav posledních dnů. Ministerstvo propagandy proti svému zvyku se zcela odmlčelo. Kamčel Hitler dosud nepronese veřejný projev, který byl slíben již v sobotu minulého týdne. Nyní začal již být zcela lhostejný, že seznam popravených vůbec nezná, a nikdo neví ani, zda dojde vůbec k vydání nějakého noválního vyhlášení o sobotních a nedělních událostech. Včerejší komuniké o schůzi říšského kabinetu svědčí, že vládní činitelé přešli přes poslední události opět k dennímu pořádku. Tomu se přizpůsobuje i většina tisku. V mnohých listech mámě by byla hledána zmlina o dějinných událostech, jež se v Německu v posledních dnech odehrály. Pokud listy ještě o událostech vědí, repíli již o nich ve smyslu komuniké, které prohlásilo, že široké vrstvy jsou „neslychaně nadšený“ postupem vlády.

Některé listy naznačují nepřímě, používajíce různých oklik, skutečnou náladu lidu, kterou charakterizuje zaraženost a náchylnost k příjímání nejtemnějších pověstí.

„Deutsche Allgemeine Zeitung“ skrytě poukazuje na to, jaké nebezpečí skrývá rozšiřování nekontrolovaných pověstí a naznačuje, že by bylo záhodno, aby vládní místa se rozhodla otevřeně promluvit o tom, co se stalo. Katastrofálně působí v Německu hlasy zahraničního tisku, zejména anglického, které jsou zdejším listům reprodukovány ovšem jen ojeiněle a to ještě jen s tím úmyslem, aby byly hned šmahem zamluvny jako neoprávněné, zlovolné a nenávistné.

Ještěže však tiek v celku neprojevuje zájem o události domácí a o náladu v širokých vrstvách, s tím větší horlivostí obrací pozornost čtenářstva na poměry v zahraničí. Kritika ta přetváří jen málo pomáha, jak dovědíme na příklad ostrý výnos esenského politejního presidenta, v němž se praví:

V posledních dnech přímo bují v kraji hesenském rozšiřování těch nejhorších pověstí o příslušnických říšské vlády, o řá. a vedoucích osobnostech nacionálně socialistického hnutí. Aby byl státu naprotiřován život již v závažnou se vši energií potírán, nařídil jsem již v některých případech ochrannou vazbu a požádal jsem ministrského předsedu, aby dotýněné osoby byly dopraveny do koncentračního tábora. Stejně budu postupovat i v budoucnosti.

Frenštát branou Valašska.

Reportáž z našich krajů o lidech a věcech.

Krajina moravskoslezská je jako naparádění děvče. Po hranicích země jsou hory, středem je Olomouc, od které k hranicím do hor se rozlévají žirná pole, zlato obilí a sytá zelená řep.

Jdete-li letního dne hanáckou rovinou, někde, kde od vesnice k vesnici vede pěšák pěknými lány, nevidíte nic nežli vlnící klasů a báh modrého nebe, které žije tajemným zářím a mění živiny polní prsti v zrno klasů, chléb náš vezdejší. Jdete božím zákrnem, známi vás velikost neznáma přes to, že nevnímáte více nežli zlaté klasy a modro nebes báh.

Putujete-li pohraničními horami moravskoslezské krajiny, to je již celkem jiné, nežli na Haně a v úrodných nížinách. Jste v zaještělých hvozdech. Na Českomoravské vysočině se kraj, jehož údel je sice nezměrná kráska, ale v těžký život v boji o chléb, divá očima rybních hladin na modré nebe, v Jeseníkách se rodí vodonosné kory, sila vzrůstá života nížin, na jihu končí hory proti záplavě nížiny, která s tokem řeky Moravy se převládá na Slovensko.

To vše je svět krásný, to vše je ale jen část krajiny moravskoslezské. To nejkrásnější, to vše, co má, je její Valašsko. Jen kousek od Olomouce, z roviny Hané zjeví se nížina v kopečky a kopce, předhory Valašska. Cím dále na severovýchod, tím kopečky a kopce rostou více v hory, v táhlé, mohutné horské vály, v Bezkýdly, valašské svět. Do toho světa, do světa, který žije svůj vlastní život, který jest odrazem pohody údolí a strání, do toho světa pohádkového vede hlavní brána Betlemem Valašska, Frenštát.

Moravské Valašsko bylo nazýváno demantovým náhrdelníkem krajiny moravskoslezské. Snad se zdá toto přirovnání příliš fantastickým, vždyť každý kraj má své velké krásy, ale častěji záleží spíše na tom, vidíme-li a chápeme-li právě to, co je v kraji krásným a snad dokonce jedinečným. Ale o moravskoslezském Valašsku není přirovnání a tak dražebnickým šperkem chvalou upřílišněnou, když poohlédneme se i po krajině, která vědoví a kterou vroubí. To potom snad není ani mnoho chvály dosti.

Posadíte-li se nad Frenštát na některý břeh Bezkýd, hledící dolů do krajiny, diváte-li se a vzpomínáte, jaká to historie před námi v jejích tónů nížiny je Kroměříž, ze které vyšel Jan Milíč. Vidíte krajiny Holešovska, Bystřicka a Přerovska, vybavují se vám jména Jindřicha a Parduse ze Žeravovic, Jana Dušana, Petra z Příkazu, Ješka z Libosváz, Diva z Šimny, Valašské z Pavlovic, Kunika z Drahotuš a tam za Stramberkem z Jičínka, byli Laček a Petr z Kravař. Ti všichni podepsali v r. 1415 slavný list proti uplácení mistra Jana Husa. Ale to jen začátek historie z hor frenštátských viděná. Valašsko, náhrdelník krajiny moravskoslezské, vroubí Přerov, posibiště Jana Blahoslava, Karl staršího ze Žerotína, Komenského. V jednom z valb Bezkýdských hor jsou Hodslavice, rodiště Otce národa českého Františka Palackého, v údolí potoka ruského je skryta fara, ve které obýval v osmačtyřicetém roce Slovák revolucionář J. M. Hurban u Slovaka, kněze a

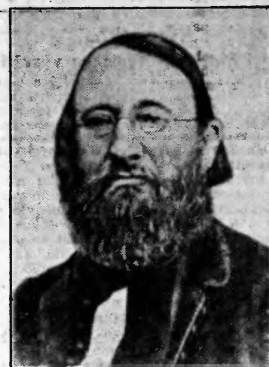
botanika Daniela Sibboly. A když k té dávné minulosti přimyslíme včerejšek a dnešek, když si uvědomíme, že ten svět milovali a v něm žili Petr Bezruč, Loos Janáček, malíři Kašpar, Ondruška, Schwaiger, arofici, když si uvědomíme, že ten kraj dal před válkou lidu českému do vídeňského parlamentu za poslance profesora T. G. Masaryka, začíná věřit, že běží o kus světa, který je přesec něco jiného, nežli ostatní krajina, že běží o krásu významně pozvednutou nad krásy ostatní.

Frenštát, brána Valašska, není jen rčený obrazek. Podle starých zázekes ústního podání, zachovaných v dějinných zápisech, nebylo snad do třináctého století území radhošťských Bezkýd vůbec kolonizováno. Teprve olomoucký biskup Dědich, za ranování krále Václava II. dal kolem r. 1300 rytíři Parkasovi les v léno a rozkazem, aby les rykácel, půdu na role vzdělal a město založil. Frenštát byl městem biskup olomouckých a vřímě-li zápiskem o jeho založení, vidíme, že neprávem i dnes je zván branou Valašska. Byl skutečně asi branou, která se lidské práci a lidské kultuře první otevřela do temných hvozdu Bezkýdských pralesů.

Frenštátští bude vítat v těchto dnech hosty z celé republiky, pravalo svět do svých bran, aby mu ukázalo své krásy. Je to letos oficiální putování do Frenštátu a Bezkýd, snad i bude letos více lidí, kteří se do radhošťských hor zatlouají, frenštátskými slavnostmi zvábeni. A jedno je jisté, že t. kteří přijdou po prvé, nebudou na Frenštátě naposledy.

Psátí o krásách Frenštátska, snažit se líčit Radhošť, Tančenič, Čertovy kameny, Smrk a vůbec celý ten tamní svět, bylo by asi stejné, jako usmyslet si zvednouti hladinou oceánu a hostití prout do rybníka hradecký vodu. Kdo z vás, vážení čtenáři, Valašsko znáte, vám netřeba psátí a povídati o tm, jak se člověku zdá, že putuje nebeskými palouky, šlapel-li pěšinky Bezkýdskými pasekami a stráními od koliby ke kolibě, od košáru ke košáru. Vy to víte, jak se prsa nadymají k prasknutí, jak srdce buší nájm ve třetnatém taktu, jak zrak plavá po kotlárech, jalovíka borůvk, jak březové háčky šeptají ukořelova, ale jak i kletovitá borovice a příkrslá mřina a jedlovina se drží zemí, když rozfouká v horách větry a bouře horní mraky nad lsinami Bezkýdských veličků. Ten svět je tam krásný, jak tam lidé říkají, až se Pánbůh zlobí, anebo světa přeje.

A vy, kteří neznáte Valašska, kteří jste nebyli ještě v Bezkýdách, obraťte kroky své za letního putování k Frenštátu městu, bráně Valašska, poznáte pravdu valašské písně, která říká: „Hory, doly, kopce a doliny, vy jste mně vždy bývaly upínatý Vásko vše, napovíte, protože vy mluvíte reumtí, protože vy nemluvíte.“ A až vy cizí a v radhošťských horách neznámí přijete, dějte pozor na lesní ženky. Neboť nejsou to jen poctivé čerky ze salaš, které tam popovídají při tráhání hafer: „Vypala sem sa čistě na javorovém listě s tebou, synečku, s tebou, pod javorový stěnu.“ Je tam mnoho divovencek, které ve dne krásy hor pijí, aby v noci v baru Tančenič mládence mamlily. Pozor dejte, Valašsko má svůdné krásy všech věků! Vladimír Sach.

Prokop Chocholoušek, český spisovatel, zemřel před 70 lety (5. července 1864).

Na památku Chocholouškova konají se právě vzpomínkové slavnosti v Sedlici u Tábora.

Prokop Chocholoušek se narodil roku 1819 v Sedlici u Tábora a dne 5. července 1861 zemřel v Nadějkově u Sedlice. Pestrá životní dráha Prokopa Chocholouška jest ukázkou trnitě cesty českého novináře a spisovatele v době našich politických červánků. Jsa spolupracovníkem Věsterního listu a činným členem spolku „Svornost“, byl P. Chocholoušek vznešl seš neděle ve vazbě na pražském hradě. To však byla jen část jeho perzekuce. V roce 1851 byl znovu vězněn po tři měsíce a za 4 léta nato internoval na vláda na statku jeho bratra Tomáše v haříšské Bystřici.

Teprve v roce 1859 se směl vrátit Chocholoušek do vlasti, ale byl nucen dítí pouze ve svém rodném Sedlici a až po 2 letech byl mu povolen návrat do Prahy. Iž v nuzných poměrech a odkázan jen na podporu několika svých uslechlých přátel.

Literární dílo Chocholouškovo zaujímá důležitě místo v naší literární historii z polovice devatenáctého století. Silným vlivem působil na něho anglický romanopisec W. Scott a pokud se Chocholouškova díla opírají o studium historie a pramenů Fr. Palacký. První jeho povídka je „Vanda“, dále byly hojně čteny a velmi působily „Decera Otakarova“, „Křičáci“, „Templář v Čechách“, „Hrad“, „Pakéřik“, „Jirina“, „Dmrt“, „Soběslav“, „Jih“, „Kolaří Riezní“ atd. Stojí za zmínku, že Chocholoušek se pokusil také o český humor. Z chystané práce o „Kourkově“ vyšel však pouze první díl.

Chocholouškovo dílo nese stopy opravdu trnitě životní pouli, na níž nadaný a plný spisovatel těžce zápasil na každém kroku se životními potížemi a existenčním nezdarem, až smrt, přivolená těžkou chorobou, ukončila trdný život významného českého novináře a romantického vyprávěče.

Československo-maďarské obchodní jednání skončeno.

Včera bylo skončeno jednání o výměně zboží, vedené mezi delegacemi československé a maďarské vlády. Úprava umožňuje výměnu zboží v celkové hodnotě asi 52 milionů Kč. Jsou vymezeny kontingenty pro každý druh. Československu se umožňuje vývoz uhlí, koksu, různých druhů dříví, dřevěného dříví a četných průmyslových výrobků, Maďarsku dovoz vepřů, ovci, sádla, některých druhů ovoce, zeleniny a některých druhů potravinářského průmyslu z průmyslového zboží. Dovoz se bude dít soukromými kompensacemi, pro které byla stanovena jednak ve zmíněné úpravě, jednak ve zvláštní dohodě obou národních bank zvláštní pravidla. Pro stanovené kontingenty zboží budou se užívatí smluvní cta. Výměna zboží mimo tyto kontingenty bude se v budoucnosti provádět rovněž cestou soukromých kompensací. Úprava bude předložena vládním a po schválení bude uvedena v nejkratší době v platnost.

Rakousko.

Demonstrace před obchody národních socialistů.

Organisace vlastenecké fronty ve vnitřním městě vídeňském se usnesla uspořádat demonstrace před obchody, jejichž majetníci jsou stoupenci nár. soc. strany. V pondělí byla taková demonstrace Na příkopě, v úterý v Augustinské ulici a Závodní ulici. Před obchody známých nár. soc. obchodníků se demonstranti na delší chvíli zastavili.

Ostrá řeč Starhembergova proti hileismu: Nár. soc. režim je německou formou bolševictvu.

Na sjezdu mládeže Heimatschutzu v Salcburku pronesl mistokanclér Starhemberg řeč, zabývající se událostmi v Německu. Velmi ostře vystoupil proti národnímu socialismu, oslovil vysoce králové události v Německu nejsou a to, aby zvýšily vážnost a čest německého národa. Nebylo to na prospěch pro vůdce německé říše, že své odporce dali v noci a v temnotách prostě postřelili. Úřední správy, které byly o těchto událostech vydány, patří jistě mezi nejhanebnější věci, které dosud byly v německém jazyku napsány. Tyto události pošlily nutně v Rakousku přesvědčení, že jeho zdravé a neoprotřované námetví musí mít nyní v zájmu německé budoucnosti úplnou svobodu. Nár. soc. režim je dnes německou formou bolševictvu, ale naproti nár. soc. režimu správnou formou obnovy námetví. V závěru vyzval mistokanclér Starhemberg národní vrstvy v Rakousku, aby konečně už vedly nutnou dělič čaru a otevřeně se přiznaly k pojmu Rakouska.

ZPRÁVY Z CIZINY.

Anglie.

Snowden proti Macdonaldovi.

V horní sněmovně vystoupil v úterý večer velmi ostře proti svému někdejšímu příteli, min. předsedovi Macdonaldovi, bývalý kancléř pokladu v labouristické vládě, lord Snowden. Prohlásil, že anglický lid byl podveden a miliony voličů ztratili svou víru v poctivost vůdců. Není pry sibi, kterého by Macdonald nepoužil, není pry ponížení, kterému by se nepodrobil, jen když se mu dovoli, aby se nazýval min. předsedou. Macdonald jest pry už jenom nástrojem konservativců a jest nyní ukazován jako výstavní kousek na konservativních řečnických tribunách.

Barthouova důležitá cesta do Londýna.

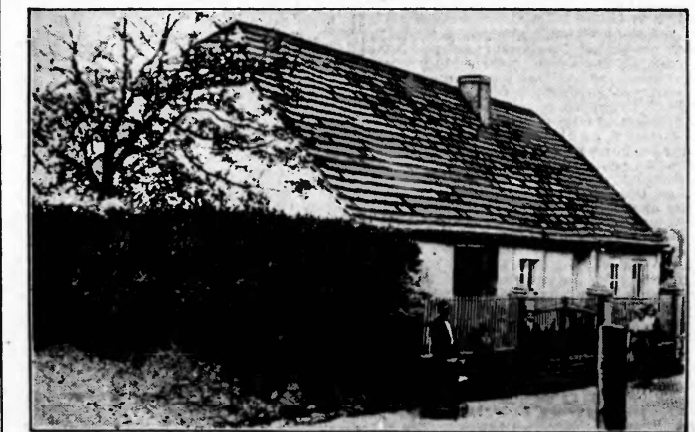
V neděli odpoledne do Londýna a bude provázen ministrem námořnictví Pietrem. Jeho návštěvy bude použito k námořním poradám

anglo-francouzským. Před návratem do Paříže navštívil Barthou na zahraničním ministerstvu sira Johna Simona a výkoná návštěvu u lorda Baldwin. Úřední kruhy dementují pověst, že cesta ministra Barthou do Londýna má sjednatí alianci anglo-francouzskou.

Belgie.

Zmocňovací zákon.

Ministerský předseda de Broqueville předložil poslanecké sněmovně ohlášenou osmou zmocňovacího zákona, podle něhož bude udělena vládě na 7 měsíců zvláštní rlna moc k potírání hospodářské a finanční tísně. Osnova obsahuje ustanovení o rozšíření úvěru, o snížení veřejných břemen i dopravních nákladů. Vláde chce obzvlášť hospodářskou činnost, v prvé řadě snížením výherních nákladů. Zákon má dále vládu poskytnouti možností přizpůsobit mzdy a platy cenám životních potřeb.

Rodný domek slavného pěvce Karla Buriana v Rousínově u Rakovníka, na němž bude dnes odhalena pamětní deska.